

[Johs. Christiansen.]

med. En sådan forlængelse kan de militære myndigheder i henhold til de nye forsvarslove gennemføre administrativt, altså uden at komme til rigsdagen dermed. Foretages forlængelsen, kan den imidlertid udmærket blive af en sådan beskaffenhed, at tjenestetiden for visse våben eller enheder forlænges måske endda udover, hvad man almindeligt kalder den gennemsnitlige tjenestetid her i landet. Vi har ingen garanti for, at ikke netop dette kan blive tilfældet. Men i samme øjeblik en forlængelse af denne art eventuelt gennemføres, skal den højtærede indenrigsminister i henhold til ordlyden af den her foreslåede ændring af § 9 uden videre kunne forlænge tjenestetiden for de civile værnepligtige med et tidsrum, der svarer til den længste forlængelse af den militære tjenestetid.

Jeg ved ikke, om man kan sige, at dette er i overensstemmelse med, hvad man forstår ved ret og rimelighed. Vi kan tage et eksempel. For nærværende regnes der almindeligt med, at den militære tjenestetid er på 12 måneder. Hvis jeg ikke husker helt fejl, er der en bestemt enhed indenfor forsvaret, der har en tjenestetid på cirka 18 måneder, altså et halvt års tid længere end den, man kan kalde den gennemsnitlige tjenestetid. Hvis man nu skulle komme til det resultat, at en anden enhed eller måske flere enheder indenfor forsvaret skal have en tjenestetid, der ligger 3—4 eller 5 måneder udover gennemsnittet, ja, så kan den højtærede indenrigsminister eo ipso straks sætte tjenestetiden for de civile værnepligtige op med det tilsvarende antal måneder. Sådan har jeg forstået ændringen i § 9. Om den højtærede minister vil gøre det, er en ting for sig, men bemyndigelsen dertil er der.

Jeg vil gerne høre, hvad den højtærede indenrigsminister vil begrunde en sådan handling med. Holder vi os til muligheden af de nævnte 3—4 måneder, vil det sige, at de civile værnepligtige unge kan få en tjenestetid på tæt ved to år. Jeg synes, det er en noget urimelig tanke at holde unge, arbejdsduelige mennesker ude af deres erhverv i så lang tid. Til nogen nytte for det samfund, der så sandelig har al den produktion behov, som det er muligt at skabe, kan det i alt fald ikke være, og erkender man, hvad man altså gør, det er loven i sig selv udtryk for, det principielt rigtige i, at værnepligtige kan unddrage sig den militære tjenestepligt, så bør man efter min mening afstå fra at ville lovfæste regler derfor af en sådan beskaffenhed, at de får karakter af maskerede

straffebestemmelser. Den slags bør ikke have hjemme i et demokratisk retssamfund.

Ud fra lignende betragtninger må jeg vende mig mod den foreslåede bestemmelse om, at civile værnepligtige kan genindkaldes med tilsvarende varighed som en eventuel genindkaldelse af soldater. Påberåber man sig her ligelighedsprincippet, må jeg svare, at i denne forbindelse er der efter min mening ikke nogen ligelighed. Når de militært uddannede kan gøres til genstand for genindkaldelse, begrundes dette af de sagkyndige med, at uddannede soldater nødvendigvis må ind til nogle repetitionsøvelser for ikke helt at glemme, hvad de har lært på et tidligere tidspunkt. Det er en begrundelse, der dog lader sig høre. Men en tilsvarende begrundelse er der overhovedet ikke tale om i forbindelse med de civile værnepligtige. For det første er det, de lærer i de nuværende civilarbejdslejre, af en noget problematisk værdi set i forhold til de pågældendes civile erhverv. For det andet, og det er det væsentlige, er det helt uden fornuftig mening at ville genindkalde disse unge til repetitionsøvelser af en færdighed, som de 95 pct. af dem overhovedet ingen brug har for, og som derfor ville være et totalt spild af tid både for de pågældende selv og for de samfundsfunktioner, hvori de til daglig gør tjeneste.

Under behandlingen af det forslag om civil værnepligt, som mit parti forelagde for dette høje ting i maj 1950, stillede både den daværende indenrigsminister, det ærede medlem hr. Smørum, og partiernes ordførere sig yderst velvillige til den i forslaget indeholdte tanke om at beskæftige de civile værnepligtige ved virkelig nyttige statsarbejder. Den daværende indenrigsminister afviste dog i denne forbindelse visse arter af sådanne arbejder, idet han eksempelvis nævnte arkæologiske udgravninger. Motiveringen var, at disse unge af hensyn til disciplinen nødvendigvis måtte være anbragt i lejre, og at det ville blive altfor kostbart at oprette lejre for de små arbejdshold, der her kunne være tale om. Denne motivering grunder sig formentlig på forestillinger, som vel også i dag råder indenfor administrationen, og da en lignende motivering muligvis vil blive anvendt som afvisningsgrund også overfor andre i sig selv forstandige beskæftigelsesmuligheder af nyttig natur, vil jeg gerne gøre et par bemærkninger til denne side af sagen.

De unge civile arbejdere, loven tager sigte på, har af samvittighedsgrunde, som er officielt anerkendt, bestemt sig til ikke